Projekt

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E

M I N I S T R A R O L N I C T W A I R O Z W O J U W S I [1)]

z dnia ..... 2026 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie metod pobierania i okresu przechowywania prób materiału siewnego, oceny tego materiału, wzoru protokołu pobierania prób materiału siewnego oraz sporządzania dokumentacji dotyczącej oceny tego materiału

Na podstawie art. 51 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2021 r. poz. 129 oraz z 2025 r. poz. 1709) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 listopada 2014 r. w sprawie metod pobierania i okresu przechowywania prób materiału siewnego, oceny tego materiału, wzoru protokołu pobierania prób materiału siewnego oraz sporządzania dokumentacji dotyczącej oceny tego materiału (Dz. U. poz. 1795, z 2020 r. poz. 1702, z 2022 r. poz. 798 oraz z 2023 r. poz. 688) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 15:
   a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „ , następnie wycina się z nich i wysadza oczka”,
   b) uchyla się ust. 2,
   c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

      „3. Jeżeli do oceny weryfikacyjnej dostarczono do laboratorium próbę bulw sadzeniaków ziemniaka, której stan uniemożliwia pobranie materiału do badań, pobiera się nową próbę bulw sadzeniaków ziemniaka.”;

2) § 17 otrzymuje brzmienie:

   „§ 17. Dokonując oceny weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka na materiale pobranym z bulw sadzeniaków ziemniaka, przeprowadza się test molekularny multiplex Real-time RT-PCR.”;

3) załącznik nr 6 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;

4) w załączniku nr 8 do rozporządzenia część II otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia.

[1)] Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1000).

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2027 r.

MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Remigiusz Mordas
zastępca dyrektora
Departamentu Prawnego
za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
/podpisano elektronicznie/

Załączniki do rozporządzenia
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia ….2026 r. (Dz. U. poz. …)

Załącznik nr 1

SZCZEGÓŁOWY OPIS METODY OCENY WERYFIKACYJNEJ SADZENIAKÓW ZIEMNIAKA

1. Test molekularny multiplex Real-time RT-PCR, zwany dalej „testem molekularnym”, stosuje się do diagnostyki wirusów mogących spowodować znaczną obniżkę plonów, w szczególności do wirusa:

1) liściozwoju ziemniaka (PLRV);
2) A ziemniaka (PVA);
3) M ziemniaka (PVM);
4) S ziemniaka (PVS);
5) X ziemniaka (PVX);
6) Y ziemniaka (PVY).

2. Test molekularny przeprowadza się:

1) na próbach bulw sadzeniaków ziemniaka pobranych z plantacji nasiennej zakwalifikowanych w ocenie polowej;
2) we wszystkich próbach odwoławczych oraz próbach kontrolnych.

3. Test molekularny dla próby bulw sadzeniaków ziemniaka o wielkości n x 240 bulw, gdzie „n” oznacza wielokrotność, wykonuje się w następujący sposób:

1) z każdej n × 240 bulw z części przystolonowej wycina się niewielki fragment tkanki (skrawek). Jednocześnie w sposób losowy pobrane skrawki grupowane są w n × 15 podpróbek pierwotnych po 16 skrawków każda;
2) uzyskane skrawki poddaje się maceracji oraz procesowi rozpadu komórek roślinnych (lizie) w buforze ekstrakcyjnym. Powstały lizat podpróbek pierwotnych może zostać wykorzystany bezpośrednio do dalszej analizy lub połączony w podpróbki wtórne;
3) łączenie podpróbek pierwotnych w podpróbki wtórne odbywa się przez zmieszanie równych objętości części lizatu uzyskanego z trzech podpróbek pierwotnych. Pozostałą część lizatu każdej podpróbki pierwotnej należy zachować, aby możliwe było przeprowadzenie analizy w przypadku konieczności badania z wykorzystaniem podpróbek pierwotnych;

4) w przypadku wykrycia wirusa w co najmniej jednej analizowanej podpróbce wtórnej badaniu poddaje się podpróbki pierwotne w kierunku wszystkich wirusów objętych badaniem;
5) w przypadku braku wykrycia wirusów w podpróbkach wtórnych należy zakończyć analizę i wykonać szacowanie poziomu porażenia wirusami;
6) w przypadku przeprowadzenia analizy podpróbek pierwotnych wynik tej analizy uznaje się za końcowy wynik badania. Bulwy sadzeniaków ziemniaka po wycięciu skrawków przechowuje się co najmniej do uzyskania wyników oceny weryfikacyjnej.

4. Pobrany materiał można przechowywać:

1) w postaci skrawków do momentu rozpoczęcia analizy w temperaturze poniżej –20 °C;
2) w postaci lizatu do 7 dni w temperaturze ok. 4 °C lub dłużej w temperaturze poniżej – 20 °C.

5. Szacowanie poziomu porażenia wirusem wykonuje się z wykorzystaniem programu statystycznego–SeedCalc8, udostępnionego przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (International Seed Testing Association - ISTA, www.seedtest.org). Program ten służy do obliczania poziomu porażenia na podstawie następujących danych:

1) całkowitej liczby przebadanych bulw sadzeniaków ziemniaka;
2) całkowitej liczby analizowanych podpróbek (pierwotnych lub wtórnych);
3) całkowitej liczby podpróbek (pierwotnych lub wtórnych), w których wykryto badanego wirusa.

6. Wyliczenie porażenia wirusami ogółem (%) odbywa się przez zsumowanie procentowych wyników analiz każdego wykrytego wirusa.

Załącznik nr 2

II. Pobieranie prób bulw sadzeniaków ziemniaka do oceny weryfikacyjnej

1. Próba bulw sadzeniaków ziemniaka do oceny weryfikacyjnej musi być reprezentatywna dla całej ocenianej plantacji.

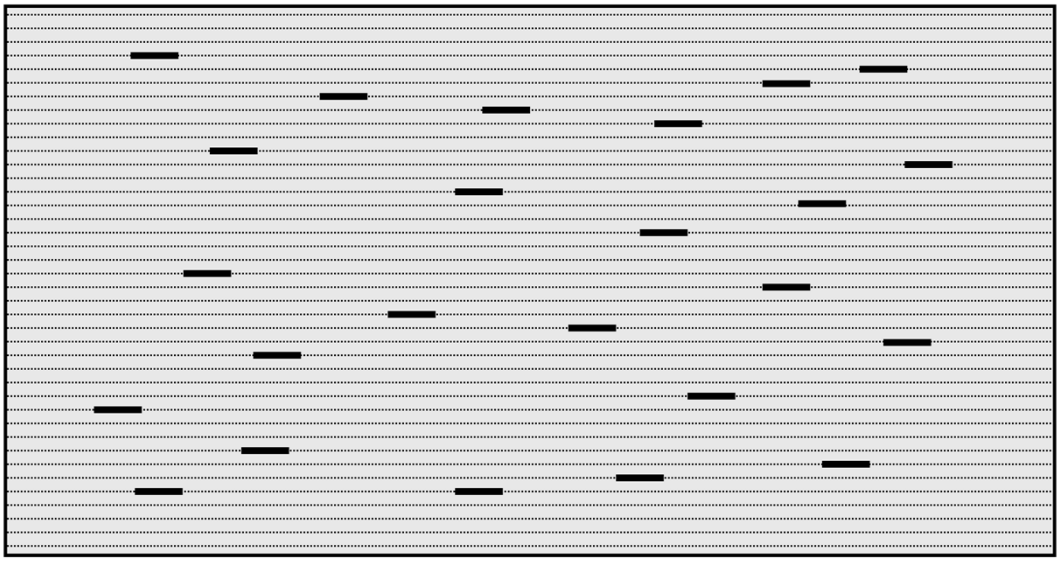
2. Próby bulw sadzeniaków ziemniaka do oceny weryfikacyjnej pobiera się:

1) z plantacji nasiennej o całkowicie zaschniętych lub zniszczonych częściach zielonych roślin przed ich wykopaniem – pomiędzy 10. a 20. dniem po zabiegu niszczenia naci lub
2) z plantacji nasiennych, kopców i przechowalni, jeżeli:
   a) próba pobrana z plantacji uległa zniszczeniu,
   b) właściciel partii sadzeniaków ziemniaka nie zgadza się z wynikiem oceny weryfikacyjnej i złożył wniosek o dokonanie ponownej oceny weryfikacyjnej;
3) do dostarczonych przez wnioskodawcę czystych i odpowiedniej wytrzymałości opakowań.

3. Próby bulw sadzeniaków ziemniaka z plantacji nasiennej pobiera się uwzględniając przebieg wegetacji i warunków pogodowych oraz:

1) według harmonogramu ustalonego przez wnioskodawcę z wojewódzkim inspektorem ochrony roślin i nasiennictwa terminów wczesności poszczególnych odmian:
   a) wczesnych – nie wcześniej niż 10 lipca,
   b) średniowczesnych – nie wcześniej niż 1 sierpnia,
   c) późnych – nie wcześniej niż 20 sierpnia;
2) na plantacji nasiennej wyznacza się miejsca, z których mają być pobrane próby częściowe, w taki sposób, aby otrzymana z nich próba średnia była reprezentatywna dla całej plantacji, z uwzględnieniem pasów brzeżnych, zagłębień, wzniesień (rys. 1).

Rys. 1

4. Próbę częściową stanowi 10 bulw dla materiału pochodzącego z plantacji uznanej po ocenie polowej za plantację sadzeniaków ziemniaka kategorii przedbazowe, bazowe lub kwalifikowane, pobranych spod 10 kolejnych roślin z jednej redliny lub spod 5 kolejnych roślin z dwóch sąsiednich redlin.

5. Próba średnia z plantacji do 10 ha powstaje po zmieszaniu prób częściowych i zawiera 240 bulw po zmieszaniu 24 prób częściowych w przypadku plantacji uznanej po ocenie polowej za plantację sadzeniaków ziemniaka kategorii przedbazowe, bazowe lub kwalifikowane.

6. Dla plantacji o wielkości n x 10 ha próbę średnią stanowi odpowiednio n x 240 bulw, gdzie „n" oznacza wielokrotność, z wyłączeniem przypadku, gdy powierzchnia plantacji nie przekracza 10 ha o więcej niż 10 %, kiedy pobiera się próbę średnią zgodnie z zasadą określoną dla plantacji o powierzchni 10 ha.

7. Sposób pobierania prób bulw sadzeniaków ziemniaka w przechowalni ze skrzyń albo pojemników:

1) próbę średnią o wielkości określonej w ust. 5 i 6 pobiera się według schematu określonego w tabelach 1 i 2;
2) jeżeli podczas pobierania próby według schematu określonego w tabelach 1 i 2, nie powstanie próba średnia o wymaganej liczbie bulw sadzeniaków ziemniaka, należy losowo pobierać z tych samych skrzyń albo pojemników kolejne bulwy sadzeniaków ziemniaka, jednak nie więcej niż 1 bulwę ze skrzyni albo pojemnika;

3) określoną w tabelach liczbę skrzyń albo pojemników wybiera się spośród skrzyń albo pojemników, w których przechowywany jest zbiór z ocenianej plantacji;
4) jeżeli pobierana próba bulw sadzeniaków ziemniaka odnosi się do zbioru plantacji o wielkości n x 10 ha, gdzie „n” oznacza wielokrotność, liczbę skrzyń albo pojemników, z których pobierane są próby częściowe należy zwiększyć n-krotnie;
5) podczas pobierania prób częściowych należy szczególną uwagę zwracać na losowość wybieranych skrzyń albo pojemników.

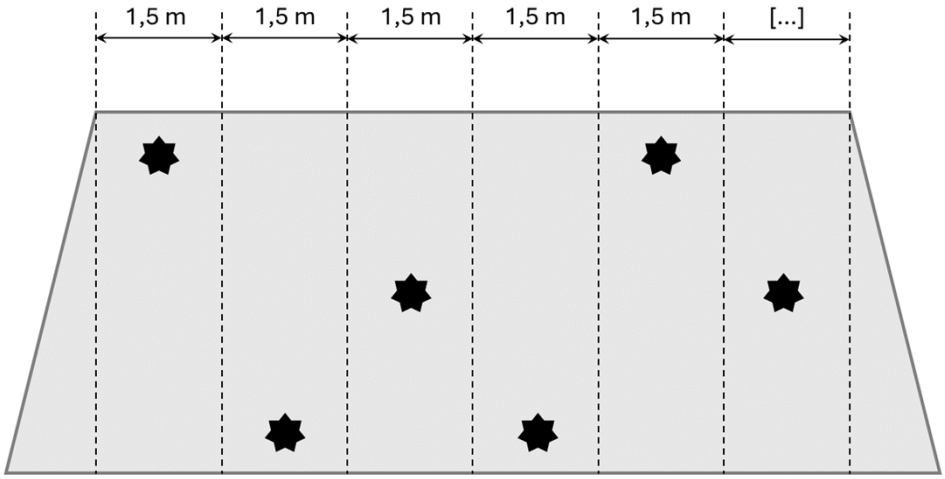
8. Sposób pobierania prób bulw sadzeniaków ziemniaka w przechowalni z boksów:

1) próbę średnią o wielkości 240 bulw pobiera się według schematu określonego w tabeli 3;
2) zależnie od liczby boksów, w których przechowywany jest zbiór, wyznacza się losowo liczbę boksów określoną w tabeli 3, z których będą pobierane próby częściowe;
3) w wybranych boksach wyznacza się losowo punkty pobierania prób częściowych w liczbie określonej w tabeli 3;
4) w wyznaczonych miejscach, z całej głębokości boksu, pobiera się losowo bulwy sadzeniaków ziemniaka próby częściowej, których liczbę określono w tabeli 3.

9. Sposób pobierania prób bulw sadzeniaków ziemniaka z kopców i pryzm w przechowalni:

1) próbę średnią o wielkości określonej w ust. 5 i 6 pobiera się według schematu określonego na rys. 2;

Rys. 2

2) kopce i pryzmy, w których przechowywany jest zbiór z ocenianej plantacji, dzieli się na odcinki długości 1,5 m na prostym odcinku kalenicy, pomijając skosy czołowe;
3) po losowo wyznaczonej stronie kopca lub pryzmy wyznacza się losowo, u podstawy, pośrodku i w górnej części miejsca, z których będzie pobrana próba częściowa.

10. Próby bulw sadzeniaków ziemniaka nie pobiera się w przypadku braku możliwości jej pobrania w sposób określony w ust. 3–9.

11. Sposób pobierania prób kontrolnych bulw sadzeniaków ziemniaka w obrocie:

1) próby pobiera się dla wszystkich kategorii zawsze w liczbie 240 bulw;
2) z sadzeniaków ziemniaka w opakowaniach:
   a) netto do 50 kg próbę częściową pobiera się z co piątego opakowania, nie mniej niż z trzech opakowań,
   b) większych niż 50 kg, w tym typu big-bag próbę częściową pobiera się z co drugiego opakowania, nie mniej niż z dwóch opakowań;
3) wielkość próby częściowej pobieranej z pojedynczego opakowania wylicza się na podstawie liczby opakowań, z których jest pobierana próba.

12. Próba kontrolna bulw sadzeniaków ziemniaka może być pobrana na wniosek nabywcy (rolnika) sadzeniaków ziemniaka z opakowań otwieranych w obecności kontrolującego. Wielkość próby kontrolnej to 240 bulw sadzeniaków ziemniaka.

Tabela 1

Schemat obliczania liczby bulw (próba częściowa), które należy pobrać z jednej skrzyni albo pojemnika o masie netto 0,9 tony, 1,2 tony oraz 1,5 tony, dla kategorii przedbazowe – unijna klasa PBTC i PB, dla kategorii bazowe – unijna klasa S, SE i E oraz dla kategorii kwalifikowane – unijna klasa A oraz B

Wielkość zbioru z 1 ha	Wielkość ocenianej plantacji																			
	0,5 ha		1,0 ha		1,5 ha		2,0 ha		2,5 ha		3,0 ha		3,5 ha		4,0 ha		4,5 ha		5,0 ha	
	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika
ton	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
15,0	5	48	10	24	15	16	20	12	24	10	30	8	30	8	40	6	40	6	48	5
17,5	5	48	10	24	16	15	20	12	24	10	30	8	40	6	40	6	48	5	48	5
20,0	6	40	10	24	20	12	24	10	30	8	40	6	40	6	48	5	60	4	60	4
22,5	6	40	15	16	20	12	30	8	30	8	40	6	48	5	60	4	60	4	60	4
25,0	8	30	16	15	24	10	30	8	40	6	48	5	48	5	60	4	60	4	80	3
27,5	8	30	16	15	24	10	30	8	40	6	48	5	60	4	60	4	80	3	80	3
30,0	10	24	20	12	30	8	40	6	48	5	60	4	60	4	80	3	80	3	80	3
32,5	10	24	20	12	30	8	40	6	48	5	60	4	60	4	80	3	80	3	80	3
35,0	10	24	20	12	30	8	40	6	48	5	60	4	80	3	80	3	80	3	80	3
37,5	12	20	25	9,6	30	8	48	5	60	4	60	4	80	3	80	3	80	3	120	2
40,0	12	20	25	9,6	40	6	48	5	60	4	80	3	80	3	80	3	120	2	120	2
42,5	12	20	25	9,6	40	6	48	5	60	4	80	3	80	3	80	3	120	2	120	2
45,0	15	16	30	8	40	6	60	4	60	4	80	3	80	3	120	2	120	2	120	2
47,5	15	16	30	8	40	6	60	4	60	4	80	3	80	3	120	2	120	2	120	2
50,0	16	15	30	8	48	5	60	4	80	3	80	3	80	3	120	2	120	2	120	2

Tabela 2

Schemat obliczania liczby bulw (próba częściowa), które należy pobrać z jednej skrzyni albo pojemnika o masie netto 3 ton, dla kategorii przedbazowe – unijna klasa PBTC i PB, dla kategorii bazowe – unijna klasa S, SE i E oraz dla kategorii kwalifikowane – unijna klasa A oraz B

Wielkość zbioru z 1 ha	Wielkość ocenianej plantacji																			
	0,5 ha		1,0 ha		1,5 ha		2,0 ha		2,5 ha		3,0 ha		3,5 ha		4,0 ha		4,5 ha		5,0 ha	
	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika
ton	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
15,0	2	120	5	48	6	40	10	24	12	20	15	16	15	16	20	12	20	12	24	10
17,5	2	120	5	48	8	30	10	24	12	20	15	16	20	12	20	12	24	10	24	10
20,0	3	80	6	40	10	24	12	20	16	15	20	12	20	12	24	10	30	8	30	8
22,5	3	80	6	40	10	24	15	16	16	15	20	12	24	10	30	8	30	8	30	8
25,0	4	60	8	30	12	20	16	15	20	12	24	10	24	10	30	8	30	8	40	6
27,5	4	60	8	30	12	20	16	15	20	12	24	10	30	8	30	8	40	6	40	6
30,0	5	48	10	24	15	16	20	12	24	10	30	8	30	8	40	6	40	6	48	5
32,5	5	48	10	24	16	15	20	12	24	10	30	8	30	8	40	6	48	5	48	5
35,0	5	48	10	24	16	15	20	12	24	10	30	8	40	6	40	6	48	5	48	5
37,5	6	40	12	20	16	15	24	10	30	8	30	8	40	6	48	5	48	5	60	4
40,0	6	40	12	20	20	12	24	10	30	8	40	6	40	6	48	5	60	4	60	4
42,5	6	40	12	20	20	12	24	10	30	8	40	6	48	5	48	5	60	4	60	4
45,0	6	40	15	16	20	12	30	8	30	8	40	6	48	5	60	4	60	4	60	4
47,5	6	40	15	16	20	12	30	8	30	8	40	6	48	5	60	4	60	4	60	4
50,0	8	30	16	15	24	10	30	8	40	6	48	5	48	5	60	4	60	4	80	3

Tabela 3

Schemat obliczania liczby punktów pobierania bulw (próba częściowa) oraz liczby bulw w próbie częściowej, które należy pobrać z materiału przechowywanego w boksach o powierzchni 20–30 m^2 i wysokości 1–3 m.

	Liczba boksów, w których przechowywany jest zbiór												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	powyżej 12
Liczba boksów, z których pobiera się próby częściowe	1	2	3	4	5	6	6	6	6	10	10	12	12
Liczba punktów pobierania prób częściowych z jednego boksu	12	10	8	6	6	5	5	5	5	4	4	4	4
Liczba bulw w próbie częściowej	20	12	10	10	8	8	8	8	8	6	6	5	5

UZASADNIENIE

Zmiana rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 listopada 2014 r. w sprawie metod pobierania i okresu przechowywania prób materiału siewnego, oceny tego materiału, wzoru protokołu pobierania prób materiału siewnego oraz sporządzania dokumentacji dotyczącej oceny tego materiału (Dz. U. poz. 1795, z późn. zm.) przeprowadzana jest na wniosek Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Zmiana dotyczy sposobu wykonywania oceny weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka i ma na celu zastąpienie próby oczkowej oraz testu ELISA testem molekularnym multiplex Real-time RT PCR.

Kluczowym elementem efektywnej realizacji zadań przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN) jest dysponowanie nowoczesnymi metodami badawczymi w zakresie oceny materiału siewnego ziemniaka. Wdrożenie innowacyjnych rozwiązań w tym obszarze przyczyni się do usprawnienia realizacji badań, skrócenia czasu ich trwania oraz obniżenia kosztów ich wykonywania. Implementacja metody molekularnej do oceny zdrowotności ziemniaka stanowi jedno z kluczowych założeń strategii rozwoju PIORiN i wpisuje się w cele Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa na 2026 r. Wprowadzenie proponowanych rozwiązań pozwoli na dostosowanie metod oceny zdrowotności sadzeniaków ziemniaka do aktualnego stanu wiedzy naukowej i postępu technologicznego, co przełoży się na poprawę efektywności działania w obszarze diagnostyki laboratoryjnej.

Potrzeba wprowadzenia metody molekularnej w ocenie weryfikacyjnej stanowi odpowiedź na wnioski producentów sadzeniaków ziemniaka dotyczące skrócenia czasu realizacji badań laboratoryjnych z ok. 3 miesięcy do ok. 2–3 tygodni. Wprowadzenie metody molekularnej wpłynie także na ograniczenie kosztów dla Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa poprzez rezygnację z utrzymania infrastruktury szklarniowej.

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem, oceny zdrowotności sadzeniaków ziemniaka dokonuje się na podstawie wyników testu ELISA przeprowadzanego na roślinach wyprowadzonych z pobranych fragmentów bulw w próbie oczkowej. Do realizacji tego zadania niezbędne jest posiadanie i utrzymywanie obiektów szklarniowych, w których zapewnione są optymalne warunki do wzrostu roślin. Bulwy sadzeniaków ziemniaka poddaje się długotrwałej procedurze – przełamania okresu spoczynkowego, podkiełkowania, a następnie uprawy. Mając na uwadze przedstawioną sytuację oraz wiedzę pozyskaną w zakresie metod badań laboratoryjnych stosowanych w ocenie sadzeniaków ziemniaka w innych krajach Unii

Europejskiej podjęto się rozpoznania rozwiązań mogących skrócić czas badania bulw sadzeniaków ziemniaków.

Zmiana metody wymaga zwiększenia liczby bulw stanowiących pojedynczą próbę. Minimalna wymagana wielkość próby pobranej do oceny stanowi 240 bulw z plantacji do 10 ha, niezależnie od stopnia kwalifikacji plantacji w miejsce dotychczasowych 110 szt. bulw w przypadku sadzeniaków ziemniaka kategorii kwalifikowane oraz 220 szt. bulw sadzeniaków ziemniaka kategorii przedbazowy i bazowy z plantacji do 10 ha. Tym samym dokonano zmian w załączniku dotyczącym próbobrania zastępując załącznik nr 8 cześć II brzmieniem określonym w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia. Ponadto w załączniku nr 8 do rozporządzenia w części II zostały wprowadzone zasady pobierania prób sadzeniaków ziemniaka w przechowalni ze skrzyń, pojemników, boksów i pryzm, dostosowując tym samym przepisy do sposobu przechowywania sadzeniaków ziemniaka przez właściwe podmioty. Ponieważ wielkość próby ma teraz być taka sama dla wszystkich kategorii sadzeniaków ziemniaka i wynosić 240 bulw, został odpowiednio zmieniony przepis o pobieraniu prób kontrolnych na wniosek nabywcy (rolnika) sadzeniaków ziemniaka z opakowań otwieranych w obecności kontrolującego, wielkość próby kontrolnej to 240 bulw.

Molekularna metoda multiplex PCR w czasie rzeczywistym (multiplex real-time RT-PCR) służąca do oceny wirusów ziemniaka została opracowana przy współpracy Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB w Boninie w ramach projektu Fitoexport: „Zwiększenie konkurencyjności polskich towarów roślinnych na rynkach międzynarodowych poprzez podniesienie ich jakości i bezpieczeństwa fitosanitarnego”.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisu przejściowego, ze względu na to, że sadzeniaki ziemniaka to bulwy, ocena weryfikacyjna sadzeniaków ziemniaka ze zbioru w 2026 r. zostanie zakończona w styczniu 2027 r. Nowy sezon w 2027 r. i ocena będą dokonywane już po wejściu w życie przedmiotowego rozporządzenia.

Zgodnie z § 2 przedmiotowego projektu, rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2027 r. Oznacza to, że ocena weryfikacyjna sadzeniaków ziemniaka wyprodukowanych w 2026 r. będzie mogła być dokonana zgodnie z dotychczasową metodyką. Natomiast sadzeniaki ziemniaka, które zostaną wyprodukowane w 2027 r. będą oceniane zgodnie z przedmiotowym rozporządzeniem.

Proponowany termin wejścia w życie projektowanego rozporządzenia nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.

Przedmiotowa zmiana rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 listopada 2014 r. w sprawie metod pobierania i okresu przechowywania prób materiału

siewnego, oceny tego materiału, wzoru protokołu pobierania prób materiału siewnego oraz sporządzania dokumentacji dotyczącej oceny tego materiału skutkuje zmianą rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie opłat związanych z oceną materiału siewnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 630, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie wzorów świadectw i informacji dotyczących oceny materiału siewnego (Dz. U. poz. 757). Wszystkie ww. rozporządzenia powinny wejść w życie w tym samym dniu.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, stosownie do § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677, z późn. zm.) projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia został umieszczony w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie metod pobierania i okresu przechowywania prób materiału siewnego, oceny tego materiału, wzoru protokołu pobierania prób materiału siewnego oraz sporządzania dokumentacji dotyczącej oceny tego materiału **Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące** Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu** Sekretarz Stanu Małgorzata Gromadzka **Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu** z-ca dyrektora DHR Krzysztof Smaczyński 623 21 51	**Data sporządzenia** 30 grudnia 2025 r. **Źródło:** Na podstawie art. 51 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2021 r. poz. 129, z późn. zm.) **Nr w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi: 313**

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Usprawnienie oceny weryfikacyjnej w związku z długim oczekiwaniem na wyniki badań laboratoryjnych. Wprowadzenie metody molekularnej w ocenie weryfikacyjnej spowoduje skrócenie czasu realizacji badań laboratoryjnych oraz ograniczy koszty związane z utrzymaniem infrastruktury szklarniowej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Zmiana rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 listopada 2014 r. w sprawie metod pobierania i okresu przechowywania prób materiału siewnego, oceny tego materiału, wzoru protokołu pobierania prób materiału siewnego oraz sporządzania dokumentacji dotyczącej oceny tego materiału (Dz.U. poz. 1795, z późn. zm.) przeprowadzana jest na wniosek Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Zmiana dotyczy sposobu wykonywania oceny weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka i ma na celu zastąpienie próby oczkowej oraz testu ELISA testem molekularnym multiplex Real-time RT PCR. Kluczowym elementem efektywnej realizacji zadań przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN) jest dysponowanie nowoczesnymi metodami badawczymi w zakresie oceny materiału siewnego ziemniaka. Wdrożenie innowacyjnych rozwiązań w tym obszarze przyczyni się do usprawnienia realizacji badań, skrócenia czasu ich trwania oraz obniżenia kosztów ich wykonywania. Implementacja metody molekularnej do oceny zdrowotności ziemniaka stanowi jedno z kluczowych założeń strategii rozwoju PIORiN i wpisuje się w cele Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa na 2026 r. Wprowadzenie proponowanych rozwiązań pozwoli na dostosowanie metod oceny zdrowotności sadzeniaków ziemniaka do aktualnego stanu wiedzy naukowej i postępu technologicznego, co przełoży się na poprawę efektywności działania w obszarze diagnostyki laboratoryjnej.

Potrzeba wprowadzenia metody molekularnej w ocenie weryfikacyjnej stanowi odpowiedź na wnioski producentów sadzeniaków ziemniaka dotyczące skrócenia czasu realizacji badań laboratoryjnych. Wprowadzenie metody molekularnej wpłynie także na ograniczenie kosztów dla Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa poprzez rezygnację z utrzymania infrastruktury szklarniowej.

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem, oceny zdrowotności sadzeniaków ziemniaka dokonuje się na podstawie wyników testu ELISA przeprowadzanego na roślinach wyprowadzonych z pobranych fragmentów bulw w próbie oczkowej. Do realizacji tego zadania niezbędne jest posiadanie i utrzymywanie obiektów szklarniowych, w których zapewnione są optymalne warunki do wzrostu roślin. Bulwy sadzeniaków ziemniaka poddaje się długotrwałej procedurze-przełamania okresu spoczynkowego, podkiełkowania, a następnie uprawy. Mając na uwadze przedstawioną sytuację oraz wiedzę pozyskaną w zakresie metod badań laboratoryjnych stosowanych w ocenie sadzeniaków ziemniaka w innych krajach Unii Europejskiej podjęto się rozpoznania rozwiązań mogących skrócić czas badania bulw sadzeniaków ziemniaków.

Zmiana metody wymaga zwiększenia liczby bulw stanowiących pojedynczą próbę. Minimalna wymagana wielkość próby pobranej do oceny stanowi 240 bulw z plantacji do 10 ha, niezależnie od stopnia kwalifikacji

plantacji, w miejsce dotychczasowych 110 szt. bulw w przypadku sadzeniaków ziemniaka kategorii kwalifikowane oraz 220 szt. bulw sadzeniaków ziemniaka kategorii przedbazowy i bazowy z plantacji do 10 ha. Molekularna metoda multiplex PCR w czasie rzeczywistym (multiplex real-time RT-PCR) służąca do oceny wirusów ziemniaka została opracowana przy współpracy Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB w Boninie w ramach projektu Fitoexport: „Zwiększenie konkurencyjności polskich towarów roślinnych na rynkach międzynarodowych poprzez podniesienie ich jakości i bezpieczeństwa fitosanitarnego".
Zmiana metody pozwoli to na rezygnację z utrzymania obiektów szklarniowych, a także skróci czas oczekiwania na wykonanie badań z ok. 3 miesięcy do ok. 2–3 tygodni.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Zgodnie z zapisami standardów PM 3/21(3) Post-entry quarantine for potato oraz PM 4/28 (2) Certification scheme for seed potatoes Europejskiej i Śródziemnomorskiej Organizacji Ochrony Roślin (EPPO), dostępnych na stronie internetowej www.eppo.int, metody molekularne, w tym real-time RT PCR widnieją pośród innych wskazanych do wykrywania wirusów w procesie kwalifikacji sadzeniaków ziemniaka. Dane takie zostały potwierdzone w wyniku sondażu „Seed Potato Virus Testing Methods associate with Seed Potato Certification" przeprowadzonego przez UNECE w 2017 r., a zaktualizowanego w 2019 r. Państwa takie jak: Niemcy, Austria, Holandia, Luksemburg od kilku lat stosują metody molekularne w tym multiplex real time RT-PCR w kwalifikacji sadzeniaków ziemniaka. Metody molekularne walidowane są i przygotowywane do wprowadzenia również w państwach takich, jak Finlandia.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa	16 wojewódzkich inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa	Ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie	Wytwarzanie, ocena, prowadzanie do obrotu materiałem siewnym (sadzeniaki ziemniaka)
Podmioty wytwarzające i prowadzące obrót materiałem siewnym.	6 821	Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa Stan na koniec 2024 roku	Wytwarzanie, ocena, prowadzanie do obrotu materiałem siewnym (sadzeniaki ziemniaka)
Rolnicy wytwarzający i prowadzący obrót materiałem siewnym	572	Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa Stan na koniec 2024 roku	Wytwarzanie, ocena, prowadzanie do obrotu materiałem siewnym (sadzeniaki ziemniaka)

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zakres konsultacji, opiniowania i uzgodnień projektowanego rozporządzenia określono na podstawie rozdziału 3 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).
– art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 440),
– art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników (Dz. U. z 2025 r. poz. 781),
– art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1998 r. o związkach zawodowych rolników indywidualnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 908),
– art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2025 r. poz. 423),
– art. 38 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 183),
– art. 259 § 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2024 r. poz. 593).
– art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucji dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.),

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania projekt rozporządzenia został skierowany do organizacji

społeczno-zawodowych hodowców roślin i instytucji działających w obszarze regulowanym tym projektem:

1. Business Centre Club
2. Centrum Doradztwa Rolniczego
3. Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych
4. Federacja Konsumentów
5. Federacja Przedsiębiorców Polskich
6. Polska Federacja Rolna
7. Forum Związków Zawodowych
8. Konfederacja Lewiatan
9. Krajowa Rada Izb Rolniczych
10. Krajowa Rada Spółdzielcza
11. Krajowa Sekcja Pracowników Ochrony Roślin przy Zarządzie Głównym Związku
12. Zawodowego Pracowników Rolnictwa w RP
13. Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw – Spółdzielnia Osób Prawnych
14. Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych
15. Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych
16. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”
17. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
18. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych
19. Polskiej Federacji Rolnej
20. Polska Federacja Ziemniaka
21. Polska Izba Nasienna
22. Polskie Towarzystwo Gospodarcze
23. Polski Związek Zawodowy Rolników
24. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
25. Sekretariat Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”
26. Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa
27. Stowarzyszenie Polski Ziemniak
28. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
29. Związek Rzemiosła Polskiego
30. Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników
31. Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”
32. Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „REGIONY”
33. Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”
34. Związek Zawodowy Rolników Rzeczpospolitej „Solidarni”
35. Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa „Solidarność Wiejska”.

Projekt zostanie uzgodniony z członkami Rady Ministrów i Rządowym Centrum Legislacji oraz został przesłany do zaopiniowania do Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa.
Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.
Konsultacje publiczne prowadzone będą zgodnie z § 31 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.
Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677, z późn. zm.) projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych												
(ceny stałe z …… r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	*Łącznie (0-10)*
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Środki zaplanowane w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje zwiększenia wydatków sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Czynności, o których mowa w projektowanym rozporządzeniu będą realizowane w ramach środków zaplanowanych na rok 2026, oraz w ustawach budżetowych na lata następne.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	*Łącznie (0-10)*
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z …… r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	(dodaj/usuń)	0	0	0	0	0		0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	. .						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Znaczne skrócenie czasu badania - brak etapu wyprowadzania roślin z bulw w szklarni umożliwia uzyskanie wyników w krótszym czasie, co jest korzystne dla producentów, hodowców i przedsiębiorców oraz wpływa na możliwość wcześniejszego prowadzenia obrotu sadzeniakami ziemniaka. Proponowane rozwiązania będą korzystne dla producentów, przedsiębiorców przyczyniając się do zwiększenia konkurencyjności sadzeniaków ziemniaka na rynku krajowym i zagranicznym.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

X nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie X nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie X nie dotyczy

Komentarz:
Zmiana rozporządzenia nie spowoduje wpływu na pozostałe obszary i nie spowoduje obciążeń regulacyjnych.

9. Wpływ na rynek pracy

Zmiana rozporządzenia nie spowoduje wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe X inne: rolnictwo	☐ informatyzacja ☐ zdrowie

Omówienie wpływu	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje wpływu na pozostałe obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Projektowane rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2027 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie dotyczy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak